

Obsah

Úvod	9
1. Historie a význam konstruování	11
1.1 Nástin historie konstruování	11
1.2 Význam konstruování	14
2. Technický rozvoj	15
2.1 Dlouhodobé technické prognózy	15
2.2 Obměna výrobků	15
2.2.1 Inovace	16
2.2.2 Plán vědy a techniky	19
2.2.3 Organizační schéma útvaru konstrukce	19
2.3 Konstrukční úkoly, konstrukční dokumentace a specializace v konstrukcích	19
2.3.1 Třídění konstrukčních úkolů	19
2.3.2 Druhy konstrukční dokumentace podle jejího použití ve velkém strojírenském podniku	20
2.3.3 Specializace v konstrukčních útvarech	21
2.4 Komplexní požadavky na výrobek	23
2.4.1 Podmínky uživatele	23
2.4.2 Bezpečnostní podmínky	23
2.4.3 Ekonomické podmínky	23
2.4.4 Výrobní podmínky	24
2.4.5 Časové podmínky	24
2.4.6 Převážní podmínky	24
2.4.7 Hygienické podmínky	26
2.5 Vztahy při konstruování vývojového úkolu	28
2.6 Plánování konstrukčních prací	28
3. Hlavní metodické zásady při konstruování	30
3.1 Rozbor konstruování	30
3.1.1 Předpoklady pro úspěšné konstruování	30
3.1.2 Intuice a metodický postup	32
3.1.3 Myšlenkové operace při konstruování	32
3.2 Zásady při zadávání konstrukčních úkolů	33
3.2.1 Zadání zpracované zákazníkem	33
3.2.2 Zadání zpracované konstruktérem	34
3.2.3 Zadávání úkolů uvnitř konstrukce	34
3.2.4 Stanovení podmínek a určení kritérií	34
3.3 Vědeckotechnické a ekonomické informace (VTEI)	38
3.3.1 Druhy informací pro konstruktéry	38
3.3.2 Požadavky na informace během řešení úkolu zařazeného do plánu vědy a techniky (PVT)	39
3.3.3 Průmyslové právo	40
3.4 Technická normalizace v konstrukční práci	42

3.4.1	Význam normalizace	42
3.4.2	Hlavní úkoly technické normalizace v konstrukci	43
3.4.3	Metody a formy normalizační činnosti	43
3.4.4	Hlavní normalizační směry v konstrukční práci	44
3.5	Technické výpočty	46
3.5.1	Technické výpočty a navrhování	47
3.5.2	Význam technických výpočtů	47
3.5.3	Specializované technické výpočty	48
3.5.4	Příklad metodického postupu výpočtu převodovky	48
3.5.5	Počítače	49
3.6	Průmyslový design	54
3.6.1	Ergonomie	54
3.6.2	Estetika	58
3.7	Hledání alternativ	59
3.7.1	Metody stanovení vztahů	59
3.7.2	Systematické metody	59
3.7.3	Metody založené na přebírání vzorů z přírody	60
3.7.4	Elementární metody pro získávání nových řešení	60
3.8	Kritéria pro rozhodování	61
3.8.1	Druhy kritérií	61
3.9	Výběr optimální alternativy a ověřování	64
3.9.1	Grafická optimalizace	64
3.9.2	Numerická optimalizace	64
3.9.3	Algebraická optimalizace	65
3.9.4	Dynamické programování	66
3.9.5	Zhodnocení optimalizačních metod	67
3.9.6	Ověřování výrobků	68
4.	Řešení koncepce celého úkolu	69
4.1	Volba základního principu	70
4.2	Příklady metod při hledání základních funkčních principů	70
5.	Řešení skupiny	77
6.	Řešení součástí	80
6.1	Současný způsob konstruování	80
6.2	Konstruování součástí s využíváním metodických principů	80
6.2.1	Použití některých hlavních metodických zásad	81
7.	Technologičnost konstrukce	86
7.1	Některé vybrané hlavní směry pro vytváření vyšších stupňů technologičnosti konstrukce	87
7.1.1	Zdařilá základní koncepce	87
7.1.2	Vliv počtu vyráběných kusů na technologičnost konstrukce	87
7.1.3	Technologičnost konstrukce vzhledem k ruční montáži	88
7.2	Výběr z metodických podkladů technologičnosti konstrukce u převodovek	90
7.3	Výběr z metodických pokynů pro technologičnost konstrukce odlitků z šedé litiny a oceli	92
8.	Hlavní směry pro podporu tvořivosti	96
8.1	Intuitivní technika	96
8.1.1	Intuice podmíněná	96
8.1.2	Intuice provokovaná (navozená)	96
8.2	Systematické metody	98
8.3	Normativní metody	98

8.4	Morfologická metoda	99
8.5	Metoda matematicko-logických modelů	99
8.6	Používání pouček a zákonů	99
8.7	Přehled hlavních elementárních vědeckých metod tvůrčího myšlení	101
9.	Racionalizace konstruktérských prací	103
9.1	Racionalizace zobrazování	103
9.2	Racionalizace výpočtů	103
9.3	Racionalizace při vypracovávání konstrukční dokumentace	104
9.4	Racionalizace konstruktérských prací při snižování vlastních nákladů na výrobek	105
10.	Perspektivy konstruování	106
10.1	Systémové pojetí	106
10.2	Konstruování pomocí samočinného počítače	106
11.	Shrnutí a závěr	108
11.1	Údaje katalogového listu	108
12.	Hodnotová analýza	110
12.1	Úvod	110
12.2	Definice hodnotové analýzy	110
12.3	Efekty dosahované hodnotovou analýzou	111
12.3.1	Snížení vlastních nákladů výrobku	111
12.3.2	Zvýšení užité hodnoty výrobku	111
12.4	Výběr výrobku	111
12.5	Týmová práce	111
12.6	Metodika postupu práce při hodnotové analýze	112
12.7	Metodické pomůcky užívané při hodnotové analýze	126
12.7.1	Klíčové techniky	126
12.7.2	Pracovní pomůcky	130
12.8	Příklad řešení bezpečnostní klapky hodnotovou analýzou v oborovém podniku Škoda	130
	Použitá literatura	133
	Doporučená literatura	134